

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: فلسفه ۱۲ درس ۸ تستی

تاریخ آزمون:

۱ کدام گزینه دربارهٔ مخالفت با عقل در میان جریان‌های فکری اسلامی صحیح نیست؟

- ۱ کمتر شخصیتی در تاریخ اسلام با عقل ستیز کرده است.
- ۲ برخی از متفکران کارآمدی عقل را پذیرفته‌اند، اما محدودهٔ اعتبار آن را تنگ نمودند.
- ۳ در شکل دوم، چون فلسفه به‌عنوان دستاورد یونان وارد اسلام شد، با آن و کاربرد عقل مخالفت ورزیدند.
- ۴ در شکل اول، مخالفان عقل‌گرایی گرچه روش عقلی را در مسائل دینی قبول داشتند، اما می‌خواستند از ورود عناصر غیراسلامی جلوگیری کنند.

۲ کدام‌یک از موارد زیر از ویژگی‌های عقل فعال در فلسفهٔ مشاء است؟

- ۱ وجودی مادی و غیرروحانی
- ۲ علیت نسبت به عقول دیگر
- ۳ فیض‌رسانی به عقول بشری
- ۴ موجودی مجرد از عالم طبیعت

۳ نظر فیلسوفان مسلمان در تبیین عقل به‌عنوان موجودی مجرد، در تکمیل نظر کدام فیلسوفان یونان باستان بود؟

- ۱ فیثاغورث - پارمنیدس
- ۲ هراکلیتوس - افلاطون
- ۳ فیثاغورث - افلاطون
- ۴ هراکلیتوس - فیثاغورث

۴ کدام مورد، مستلزم نقش عقل، به‌عنوان یکی از منابع دینی است؟

- ۱ درک معانی آیات الهی
- ۲ وجود مبدایی برای عالم
- ۳ استخراج احکام از متون دینی
- ۴ دقت در حکمت وجود واجبات شرعی

۵ کدام گزینه دربارهٔ عالم عقول نادرست است؟

- ۱ عالم عقول هم‌رتبهٔ عالم طبیعت نیست و برتر از آن است.
- ۲ عقلی که در انسان به او توانمندی اندیشیدن می‌دهد، پرتویی از عالم عقول است.
- ۳ بخش استدلالی عقل انسان، پرتویی از عقل متعالی (عقول) است.
- ۴ عقل فعال، علت رسیدن انسان به درک حقیقت و شکوفایی استعدادهای اوست.

۶ گزینهٔ نادرست دربارهٔ دیدگاه فیلسوفان مسلمان کدام است؟

- ۱ عقول، موجودات مجرد و غیرمادی هستند.
- ۲ از طریق عقول فیض خداوند به عالم طبیعت می‌رسد.
- ۳ آن‌ها فقط روش عقلی استدلال تجربی را برای کسب علم قبول دارند.
- ۴ عقل به‌عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی است.

۷ این عبارت کدام‌یک از مراتب عقل را توصیف می‌کند؟

«در این مرحله، عقل درکی اولی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد.»

- ۱ عقل هیولایی
- ۲ عقل بالملکه
- ۳ عقل بالفعل
- ۴ عقل بالمستفاد

۸ کدام گزینه دربارهٔ عقل به‌عنوان قوهٔ شناخت و استدلال درست است؟

- ۱ در تقسیم‌بندی ارسطویی عقل صرفاً شامل عقل نظری، که وظیفهٔ شناخت هست‌ها را دارد، می‌شود.
- ۲ در همهٔ انسان‌ها به صورت بالقوه وجود دارد و تفاوت آن تنها در میزان بالفعل شدن آن است.
- ۳ بدون آن نمی‌توانیم به هیچ دانش و شناخت جدیدی رسیده و نمی‌توانیم استدلال کنیم.
- ۴ استفادهٔ نادرست از استدلال عقلی به دلیل توانمندی‌های محدود و متفاوت انسان‌ها نامعتبر بودن آن را رقم نمی‌زند.

۹ کدام گزینه دربارهٔ بیت زیر فاقد اشکال نمی‌باشد؟

«غیر این عقل تو، حق را عقل‌هاست که بدان تدبیر اسباب سماست»

- ۱ اولین مخلوق خدا عقل است که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است.
- ۲ عقول موجودات مجردی هستند که فوق عالم طبیعت‌اند.
- ۳ با وجود عقول فیض الهی بی‌واسطه به موجودات و عالم طبیعت می‌رسد.
- ۴ عقول هم علم حضوری به خود دارند، هم خالقشان را با علم حضوری درک می‌کنند.

۱۰ کدام یک از ویژگی‌های عالم عقول نمی‌باشد؟

- ۱ عقول واسطه مجرد فیض خداوند هستند.
- ۲ علم در آن‌ها به صورت حضوری حاصل می‌شود.
- ۳ موجوداتی روحانی هستند که حقیقت وجودی آن‌ها عقلی است.
- ۴ شناختی که در انسان صورت می‌گیرد، دریافت همان شناختی است که نزد عقل فعال است.

۱۱ نسبت عقل فعال و عقل انسان مانند نسبت میان موارد کدام گزینه است؟

- ۱ آفتاب و چشم
- ۲ جریان الکتریسیته و لامپ
- ۳ آب و گیاه
- ۴ امواج و گوش

۱۲ در کدام گزینه به ظهور شکل دوم مخالفت با عقل اشاره شده است؟

- ۱ ناسازگاری عقاید فیلسوفان با عقاید اسلامی
- ۲ عدم نقد و تحلیل نظرات سقراط و افلاطون و ارسطو
- ۳ آسیب‌زا بودن روش‌های عقلی در فهم دین
- ۴ غیر کاربردی بودن برخی روش‌های عقلی در درک مسائل دینی

۱۳ کدام گزینه درباره عالم عقول صحیح می‌باشد؟

- ۱ فیض خداوند به بندگان، مستقیم می‌رسد.
- ۲ عقول (فرشتگان) حقایق اشیاء را شهود می‌کنند.
- ۳ مرتبه‌ای از موجودات که وجودشان مادی است، عالم ماورالطبیعه نام دارد.
- ۴ شناختی که در انسان صورت می‌گیرد، تکامل یافته شناخت عقول است.

۱۴ فیلسوفان مسلمان برای عقل مصداق در نظر می‌گیرند که

- ۱ دو - یکی مظهر دیگری است.
- ۲ یک - مخلوق واجب‌الوجود است.
- ۳ دو - با یکدیگر رابطه وحدت دارند.
- ۴ یک - مجرد از جسم و ماده است.

۱۵ شناخت قضایای ضروری در کدام مرحله از عقل صورت می‌پذیرد؟

- ۱ عقل بالمکه
- ۲ عقل هیولانی
- ۳ عقل مستفاد
- ۴ عقل بالفعل

۱۶ کدام گزینه پیرامون اولین مخلوقات خداوند، نادرست است؟

- ۱ کاملاً روحانی و مجرد از ماده هستند.
- ۲ تعداد آنان در فلسفه اسلامی مشخص است.
- ۳ سلسله میان آنان طولی و علت و معلولی است.
- ۴ عقل فعال عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست.

۱۷ کدام گزینه به عقل به عنوان موجودی متعالی اشاره دارد؟

- ۱ عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است
- ۲ عاقلان دیوانه گردند از بی زنجیر ما
- ۳ خرقة زهد مرا آب خرابات ببرد
- ۴ خانه عقل مرا آتش میخانه بسوخت
- ۵ ای که از دفتر عقل آیت عشق آموزی
- ۶ ترسم این نکته به تحقیق ندانی دانست
- ۷ کل عالم صورت عقل کل است
- ۸ کوست بابای هر آنک اهل قل است

۱۸ کدام گزینه مشابه دلیل دوم مخالفت با عقل و فلسفه است؟

- ۱ استخدام نکردن یک شخص به دلیل ناکارآمدی آن
- ۲ راه ندادن یک شخص به مطب دکتر به دلیل وضعیت مالی او
- ۳ بی‌توجهی و توهین به افراد سیاه‌پوست در اروپا به دلیل نژاد آنان
- ۴ رد شدن یک فرد در آزمون استخدامی به دلیل نداشتن علم کافی

۱۹ کدام گزینه از دلایل برخی مخالفت‌های جریان‌های فکری با عقل در جهان اسلام است؟

- ۱ فلسفه و منطق را دستاوردی غیر یونانی دانستن
- ۲ ناکارآمدی عقل در برخی روش‌های علمی و تجربی
- ۳ ناسازگار دانستن عقاید تمام فیلسوفان با عقاید اسلامی
- ۴ عدم کاربرد کامل عقل و روش‌های عقلی در مسائل دینی

۲۰ از نظر فیلسوفان مسلمان کدام توصیف درباره موجودات عالم عقل، نادرست است؟

- ۱ موجودات مجردی که فوق عالم طبیعت هستند.
- ۲ اولین مخلوقات خدا هستند که کاملاً روحانی‌اند.
- ۳ واسطه فیض رساندن به مخلوقات پایین‌تر هستند.
- ۴ فقط به خود و خالقشان علم حضوری دارند.

پاسخنامه تشریحی

۱ در شکل اول، برخی جریان‌های مسلمان می‌کوشیدند تا نشان دهند که برخی روش‌های عقلی در مسائل دنیا کاربردی ندارند و کسانی که از این روش‌ها استفاده می‌کنند، مرتکب خطا می‌شوند. **۱ ۲ ۳ ۴**

۲ عقل فعال آخرین عقل در سلسلهٔ عقول است، جایگاه علیت‌بخشی نسبت به عقول دیگر ندارد. عقل وجودی روحانی و غیرمادی است که مجرد از فوق عالم طبیعت‌اند. **۱ ۲ ۳ ۴**

۳ هراکلیتوس معتقد به وجود عقلی بود که عقل انسان برای فهم امور باید متصل شود. افلاطون نیز به چنین عقلی که آن را عقل کلی می‌نامید، اعتقاد داشت. **۱ ۲ ۳ ۴**

۴ ابتدا باید با عقل به وجود مبدایی برای عالم پی ببریم، تا بعد از آن بتوانیم احکام دینی را فرستاده از سوی او بدانیم. **۱ ۲ ۳ ۴**

۵ تمام عقل انسان پرتویی از عقل متعالی و مجرد از ماده است، نه بخشی از آن. **۱ ۲ ۳ ۴**

۶ فیلسوفان مسلمان عقیده دارند که همهٔ راه‌های عقلی شناخت و انواع استدلال‌ها، از جمله استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض، در جایگاه خود روشی برای کسب دانش به حساب می‌آیند. **۱ ۲ ۳ ۴**

۷ در مرحلهٔ «عقل بالملکه»، عقل درکی اولی از قضایای ضروری پیدا می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. **۱ ۲ ۳ ۴**

۸ تشریح گزینه‌ها: **۱ ۲ ۳ ۴**

گزینهٔ ۱: تقسیم‌بندی ارسطویی هم شامل عقل نظری است هم شامل عقل عملی.

گزینهٔ ۲: توانایی‌های عقلی انسان‌ها متفاوت است و تنها تفاوت در میزان بالفعل شدن آن نیست.

گزینهٔ ۳: این‌طور نیست که عقل تنها راه شناخت باشد اما درست است که بدون آن نمی‌توان استدلال کرد.

۹ فیلسوفان مسلمان، روشن‌تر و دقیق‌تر از هراکلیتوس و افلاطون مرتبه‌ای از موجودات را که حقیقت وجودشان عقلی است، اثبات کرده‌اند. آنان اولین مخلوق خدا را عقل می‌دانند که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از آن به وجود آمده‌اند. این موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت‌اند و فیض خداوند از طریق آن‌ها به عالم دیگر می‌رسد (نه بدون واسطه)، عالم عقول را تشکیل می‌دهند. **۱ ۲ ۳ ۴**

۱۰ مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم. همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم انسان ببیند و بینای بالفعل شود، عقل فعال نیز نخست چیزی در قوهٔ عقلی آدمی اضافه می‌کند؛ به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می‌کند و به ادراک حقایق نائل می‌شود. توجه شود: عقل عاملی است که شناخت انسان در پرتو آن ممکن می‌گردد، نه این که شناخت آدمی تنها چیزی باشد که از آن گرفته می‌شود. **۱ ۲ ۳ ۴**

۱۱ مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان مانند آفتاب است، نسبت به چشم. زیرا همان‌طور که آفتاب نور می‌تاباند تا انسان بتواند ببیند، عقل فعال نیز در ابتدا چیزی در عقل آدمی اضافه می‌کند که در نتیجهٔ آن فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود و می‌تواند به ادراک حقایق نائل شود. **۱ ۲ ۳ ۴**

۱۲ شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد. از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته‌اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارندهٔ عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. گزینه‌های ۳ و ۴ مربوط به شکل اول مخالفت با عقل است. بررسی گزینه‌ها: **۱ ۲ ۳ ۴**

گزینهٔ ۱: فیض خداوند به بندگان به صورت غیرمستقیم و از طریق عالم عقول می‌رسد.

گزینهٔ ۲: علم عقول به تمام مراتب (بالا و پایین) حضوری است.

گزینهٔ ۳: این گزینه صحیح است و علم عقول به مراتب بالا و پایین خود حضوری است.

گزینهٔ ۴: شناخت انسان شکل ساده‌تری از شناخت عقول است.

۱۴ فیلسوفان مسلمان همگی از هر دو مصادق عقل سخن گفته‌اند که یکی پرتو یا مظهری از دیگریست. عقل به‌عنوان وجودی برتر و عقل انسان‌ها (قوهٔ استدلال و شناخت) که مظهری از همان وجود متعالی است. **۱ ۲ ۳ ۴**

۱۵ دومین مرحله را عقل بالملکه می‌گویند. در این مرحله، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند، مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد. **۱ ۲ ۳ ۴**

۱۶ منظور از اولین مخلوقات خداوند، عقول است. بررسی گزینه‌ها: **۱ ۲ ۳ ۴**

گزینهٔ ۱: عقول متعالی، کاملاً مجرد از جسم و ماده هستند.

گزینهٔ ۲: تعداد آنان ۱۰ عدد است.

گزینهٔ ۳: سلسلهٔ میان آنان طولی است؛ یعنی عقل اول، عقل دوم و عقل سوم را به وجود آورده و این سلسله تا عقل دهم ادامه دارد.

گزینهٔ ۴: علم تمام عقول نسبت به خود و خالق و مخلوقات، حضوری است.

۱۷ این گزینه به عقل به صورت کلی اشاره دارد که عقل انسان نیز پرتویی از آن است. این عقل مجرد از ماده و متعالی است. **۱ ۲ ۳ ۴**

۱۸ علت دوم مخالفت با عقل: مخالفت با فلسفه و منطق تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی دانستن آن **۱ ۲ ۳ ۴**

این نوع مخالفت، به مبدأ و محل جغرافیایی فلسفه اشاره دارد و با توانایی و کارآمدی آن کار ندارد، همانند گزینهٔ ۳ که به دلیل نژاد یک شخص و بدون توجه به شایستگی‌ها، به او توهین می‌شود. عدم کاربرد کامل عقل و روش‌های عقلی در مسائل دینی از دلایل مخالفت برخی جریان‌های فکری با فلسفه بود. **۱ ۲ ۳ ۴**

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: غیر اسلامی دانستن فلسفه و منطق از دلایل مخالفت با آن بود.

گزینهٔ ۲: عقل در روش‌های علمی و تجربی کارآمد است و مخالفان، ناکارآمدی آن را در مسائل دینی مطرح می‌کردند.

گزینهٔ ۳: عقاید برخی فیلسوفان با عقاید اسلامی موافق بود.

این عقول هم علم حضوری به خود دارند هم خالقشان را با علم حضوری درک می‌کنند و هم به مخلوقات پایین‌تر از خود علم دارند و آنها را درک حضوری می‌کنند.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰

پاسخنامه کلیپی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴